

INCOTERMS klavzule

Skupina	Kratika	Angleško	Slovensko
E	EXW	EX Works	Franko tovarna
	FCA	Free CArrier	Franko prevoznik
F	FAS	Free Alongside Ship	Franko na ladijski bok
	FOB	Free On Board	Franko na ladjiski krov
	CFR	Cost and FReight	Stroški in prevoz
C	CIF	Cost, Insurance and Freight	Stroški, zavarovanje in prevoz
	CPT	Carriage Paid To	Prevoz plačan do
	CIP	Cost and Insurance Paid to	Prevoz in zavar. plačana do
	DPU	Delivered At Place Unloaded	Dobavljeno v kraju, raztovorjeno
D	DAP	Delivered At Place of destination	Dobavljeno v namembnem kraju
	DDP	Delivered Duty Paid	Dobavljeno, dajatve plačane

Skupina	Kratice
E	EXW
	FCA
F	FAS
	FOB
	CFR
C	CIF
	CPT
	CIP
	DPU
D	DAP
	DDP

ODPREMNI kraj

NAMEMBNI kraj

KLAVZULE in OBLIKE PREVOZA

Kakršnakoli oblika prevoza

EXW

FCA

CPT

CIP

DPU

DAP

DDP

Morske in notranje plovne
poti

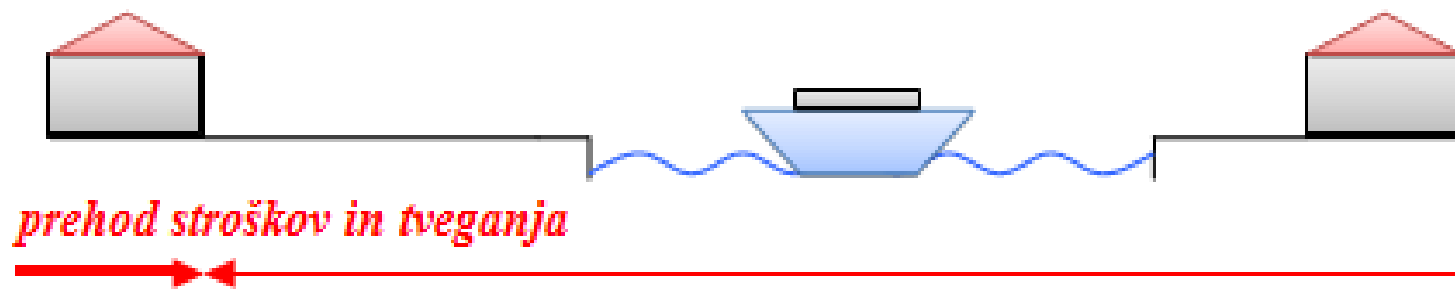
FAS

FOB

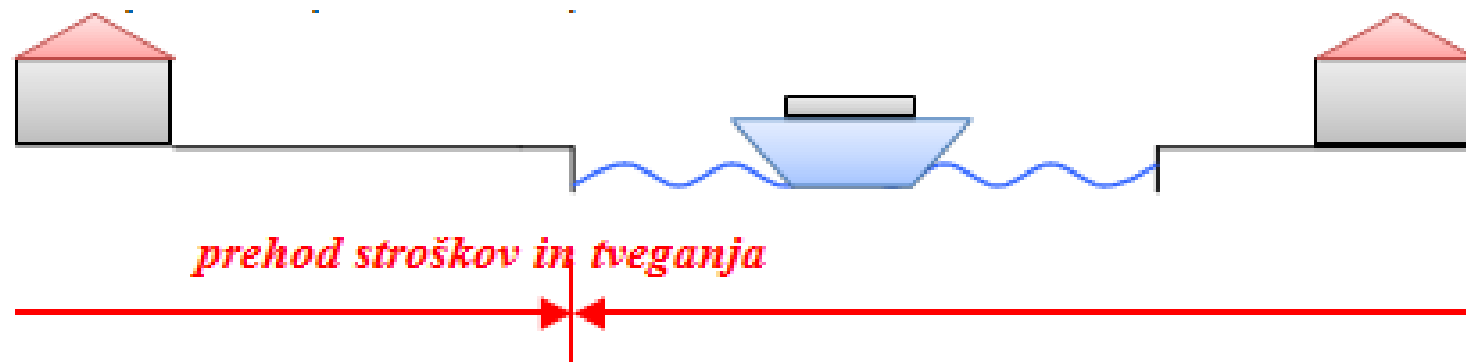
CFR

CIF

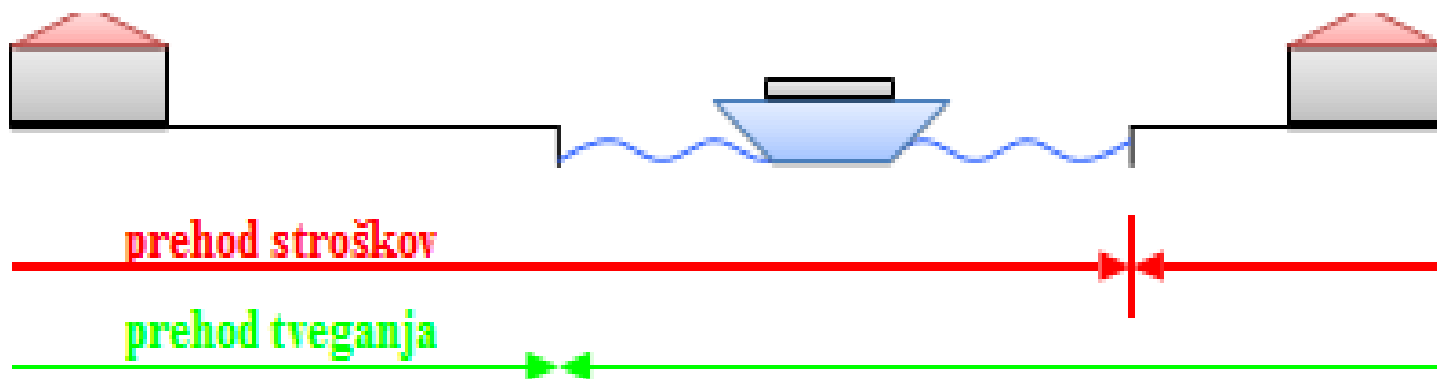
Skupina E

Skupina F

Skupina C

Skupina	Kratika	Angleško	Slovensko
E	EXW	EX Works	Franko tovarna
	FCA	Free CArrier	Franko prevoznik
F	FAS	Free Alongside Ship	Franko na ladijski bok
	FOB	Free On Board	Franko na ladjiski krov
	CFR	Cost and FReight	Stroški in prevoz
C	CIF	Cost, Insurance and Freight	Stroški, zavarovanje in prevoz
	CPT	Carriage Paid To	Prevoz plačan do
	CIP	Cost and Insurance Paid to	Prevoz in zavar. plačana do
	DAT	Delivered At Terminal	Dobavljeno na terminalu
D	DAP	Delivered At Place of destination	Dobavljeno v namembnem kraju
	DDP	Delivered Duty Paid	Dobavljeno, dajatve plačane

Skupina C

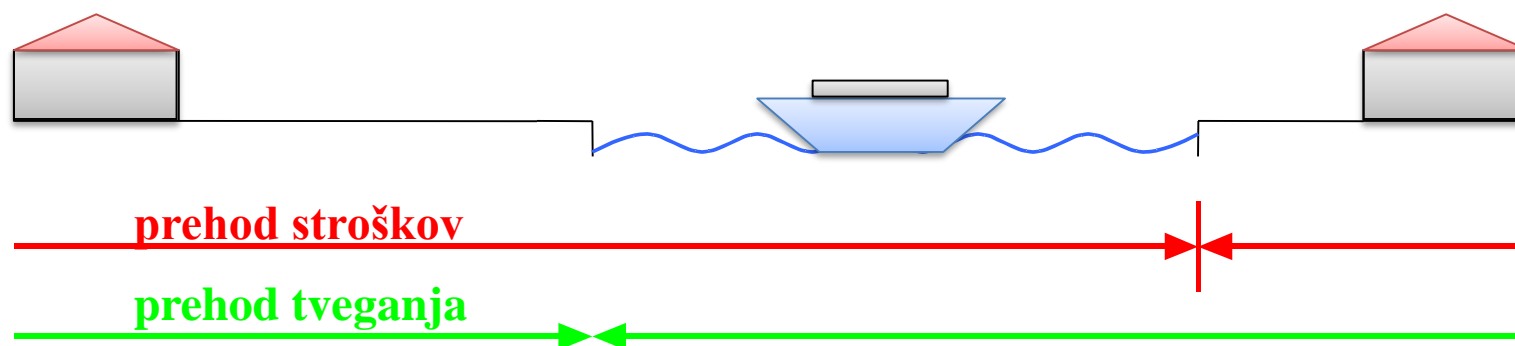
Skupina C: prodajalec plača glavni prevoz, včasih tudi zavarovanje

CFR (Cost and freight, Stroški in prevoznina - navedeno namembno pristanišče)

CIF (Cost, insurance and freight, Stroški, zavarovanje in prevoznina - navedeno namembno pristanišče)

CPT (Carriage paid to, Prevoz plačan do - naveden namembni kraj)

CIP (Carriage and insurance paid to, Prevoz in zavarovanje plačana do - naveden namembni kraj)

CFR Stroški in prevoznina

CFR - Cost and Freight (stroški in prevoznina - navedeno **namembno** pristanišče)

- Prodajalec mora plačati **stroške** in prevoznino **do navedenega namembnega pristanišča**, vendar **nevarnost** izgube ali poškodovanja blaga pa tudi vsi stroški, nastali zaradi dogodkov, ki se zgodijo po času dobave (potem, **ko je blago dostavljeno na krov ladje v odpravnem kraju**), preidejo s prodajalca na kupca.
- Prodajalec je dolžan opraviti izvozno carinjenje blaga.

Pregled obveznosti obeh pogodbenih strank:

- **prodajalec pod običajnimi pogoji sklene pogodbo o prevozu**, pogodba o zavarovanju pa ni obvezna,
- stroške v zvezi z blagom do njegove predaje in stroške izvoz. car. nosi prodajalec, **nosi tudi stroške prevoznine in ostale stroške iz pogodbe o prevozu**,
- prodajalec kupcu priskrbi ustrezno dokazilo o predaji, **ter prevozno listino**,
- kupec nosi tveganje od trenutka, ko blago preide ograjo ladje, oz. od dogovorjenega dne, v kolikor ima kupec pravico določiti čas vkrcanja ladje,
- **od prevzema (blago preide ladijsko ograjo) dalje nosi kupec vse stroške; plačilo uvoznih in tranzitnih carinskih obveznosti; povrnitev vseh stroškov prodajalcu (pomoč).**

POSEBNOSTI CFR

- **CFR Landed;**
- **CFR Landed & Cleared;**

PRAKTIČEN PRIMER

Stranki sta se sporazumeli za **letno dobavo po pariteti CFR**. V kupoprodajni pogodbi je bilo dogovorjeno, da kupec **naknadno sporoči namembno pristanišče**. Kljub obvestilu prodajalca, da je blago pripravljeno za odpremo, kupec **ni dal ustreznega navodila** o namembnem pristanišču. Zaradi tega je imel prodajalec s pripravljenim blagom dodatne stroške.

- Kaj se zgodi?

CIF Stroški, zavarovanje in prevoznina

CIF – Cost, Insurance and Freight (Stroški, zavarovanje in prevoznina - navedeno **namembno** pristanišče)

- Prodajalec mora **plačati stroške in prevoznino do navedenega namembnega pristanišča**, vendar **nevarnost** izgube ali poškodovanja blaga pa tudi vsi stroški, nastali zaradi dogodkov, ki se zgodijo po času dobave (potem, **ko dobavi blago na krov ladje v odpravnem pristanišču**), preidejo s prodajalca na kupca. Po tej klavzuli mora prodajalec priskrbeti tudi pomorsko zavarovanje (Institute Cargo Clauses (C)).
- Prodajalec je dolžan opraviti izvozno carinjenje blaga.

V Incoterms CIF je prodajalec obvezen skleniti pogodbeno zavarovanje z minimalnim kritjem, ki ustreza klavzuli C Inštitutskih tovornih klavzul (IUA / LMA).

Ta razlika s CIP je upravičena na podlagi tega, ker se CIF običajno uporablja za pomorski prevoz tovora v razsutem stanju (surovine, minerali itd.), katerega cena na kilogram je zelo nizka in zahteva po zavarovanju z največjim kritjem, bi znatno povečala ceno, kar je neugodno prodajalcev.

V primeru uporabe CIF se lahko stranke, tako kot v Incoterms CIP, dogovorijo za sklenitev zavarovanja, ki ponuja širše kritje (klavzula A Inštitutskih tovornih klavzul).

Institute Cargo Clause (C)

To zavarovanje zagotavlja OMEJENO KRITJE za izgubo oz. škoda na blagu v SAMO POSEBNIH PRIMERIH:

- Požar ali eksplozija
- Potopi ali prizemljitev plovila
- Prevrčanje vozila
- Trk plovila s katerim koli zunanjim objektom
- Iztovor tovora v pristanišču v stiski
- Jettison.

Za naključne ali fizične poškodbe ali izgubo blaga med trazitom ni na voljo nobenega kritja. Zahtevki bi bili izpolnjeni le, če se dokaže, da je izguba nastala neposredno kot posledica eno od zgoraj navedenih nevarnosti.

POSEBNOSTI CIF

- **CIF Landed;**
- **CIF Landed & cleared.**

PRAKTIČEN PRIMER

Blago je bilo dobavljeno po pariteti **CIF Yokohama, Incoterms 2010**. Na poti se je blago **poškodovalo**, kasneje je bilo ugotovljeno, da je bila **embalaža pomanjkljiva**.

- Kdo **je kriv**, kdo **bo plačal škodo**?
- Ali bo zavarovalnica izplačala **odškodnino**?

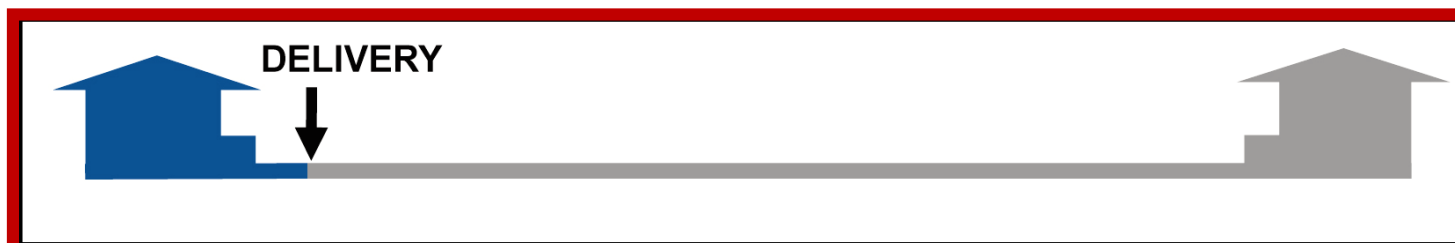

CPT Prevoz plačan do

CPT – Carriage paid to (Prevoz plačan do - naveden **namembni kraj**)

- “Prevoz plačano do” pomeni, da **prodajalec dobavi blago prevozniku, ki ga je določil sam, vendar mora prodajalec plačati stroške prevoza, ki so potrebni, da se blago pripelje do navedenega namembnega kraja.** Vso **nevarnost** za izgubljeno ali poškodovano blago kot tudi naknadne stroške zaradi dogodkov, ki so nastali po trenutku, **ko je bilo blago dobavljeno prevozniku v odpravnem kraju,** od takrat dalje nosi kupec.
- Če se stranki dogovorita o točki dobave in se uporablja več prevoznikov, nevarnost preide ob predaji blaga prvemu prevozniku. Če je točka dobave dogovorjena pa kadar se blago izroči prevozniku s katerim je bila sklenjena pogodba.
- Prodajalec ocarini blago zaradi izvoza.
- CPT se uporablja za vse vrste prevoza vključno z multimodalnim.

POSEBNOSTI CPT

- **CPT Landed.**

PRAKTIČEN PRIMER

Podjetje dobavi blago po pariteti **CPT Sarajevo, Incoterms 2000**, prevoz s kamionom. Na poti se blago nekje na Hrvaškem **izgubi oz. je ukradeno**. Ker tranzitni postopek skozi Hrvaško ni zaključen, zahtevajo hrvaške oblasti **plačilo uvoznih dajatev** za to blago.

- Katera od strank v poslu **nosi te stroške?**

CIP Prevoz in zavarovanje plačana do

- **CIP** – Carriage and Insurance paid to (Prevoz in zavarovanje plačana do- naveden **namembni kraj**)
- Prodajalec mora **plačati stroške** in prevoznino **do navedenega namembnega kraja**, vendar **nevarnost izgube ali poškodovanja blaga po dobavi blaga prevozniku** v odpravnem kraju preidejo s prodajalca na kupca. Prodajalec ima enake obveznosti kot pri CPT, vendar **mora priskrbeti tudi zavarovanje ki je v skladu najmanj s kritjem »A« (All risks)**.
- Po klavzuli CIP je izvozno carinjenje blaga dolžan opraviti prodajalec.

V Incoterms CIP je prodajalec dolžan skleniti pogodbeno transportno zavarovanje v korist kupca z obsežnim kritjem, ki ustreza klavzuli A Inštitutskih tovornih klavzul (IUA / LMA).

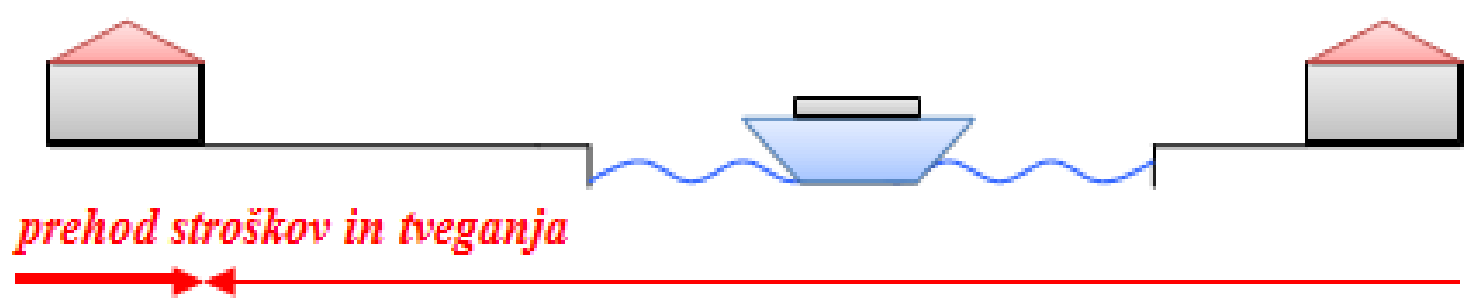
Zakaj? CIP se pogosto uporablja pri prevozu izdelkov, ki prenesejo višjo ceno zavarovanja (kritje „A“).

Kljub temu se lahko pogodbeni stranki dogovorita za sklenitev zavarovanja, ki ponuja zmanjšano kritje (klavzula C tovornih klavzul Instituta).

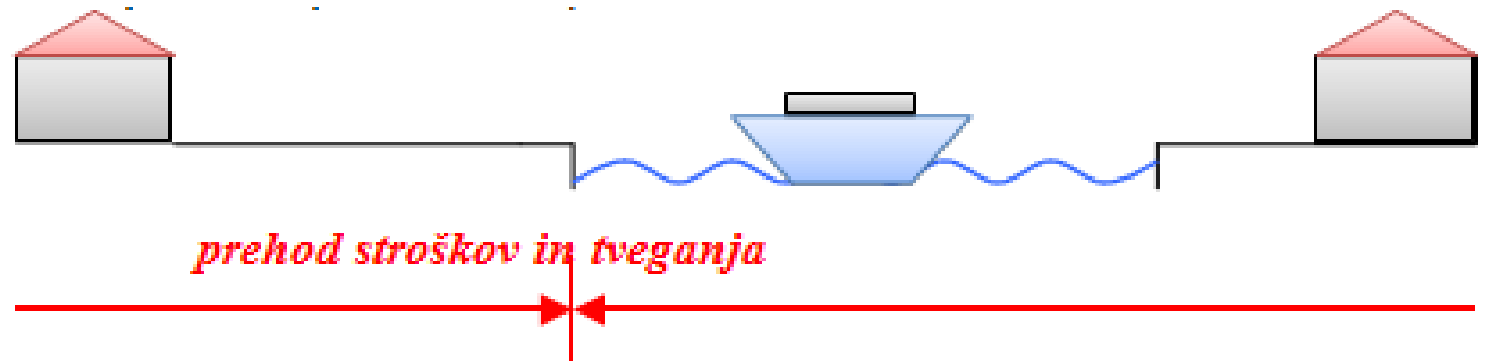
POSEBNOSTI CIP

- **CIP Landed.**

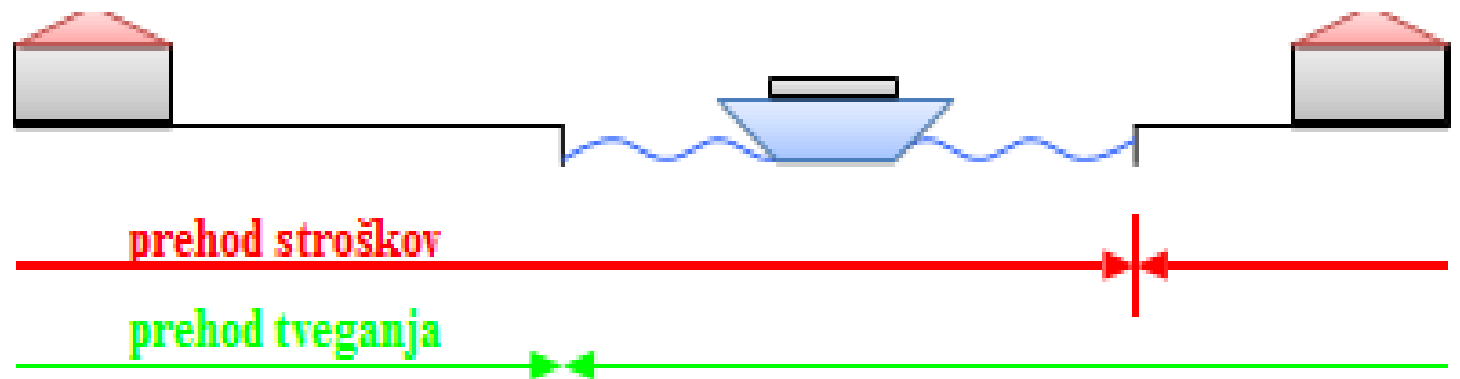
Skupina E

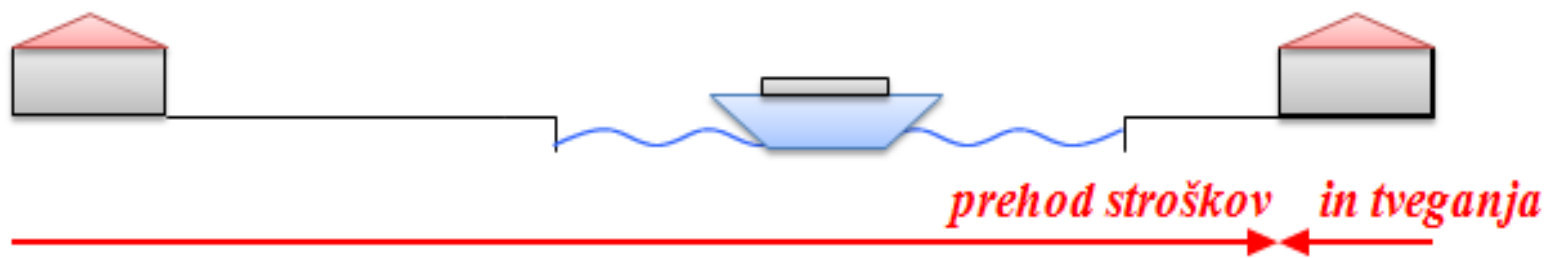
Skupina F

Skupina C

Skupina D

Skupina	Kratika	Angleško	Slovensko
E	EXW	EX Works	Franko tovarna
	FCA	Free CArrier	Franko prevoznik
F	FAS	Free Alongside Ship	Franko na ladijski bok
	FOB	Free On Board	Franko na ladjiski krov
	CFR	Cost and FReight	Stroški in prevoz
C	CIF	Cost, Insurance and Freight	Stroški, zavarovanje in prevoz
	CPT	Carriage Paid To	Prevoz plačan do
	CIP	Cost and Insurance Paid to	Prevoz in zavar. plačana do
	DPU	Delivered At Place Unloaded	Dobavljeno v kraju, raztovorjeno
D	DAP	Delivered At Place of destination	Dobavljeno v namembnem kraju
	DDP	Delivered Duty Paid	Dobavljeno, dajatve plačane

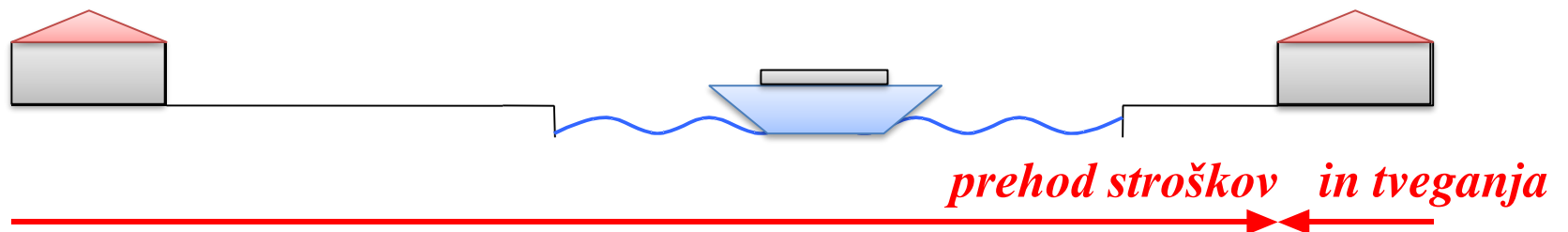
Skupina D

Skupina D: prodajalec opravi vse potrebno za prispetje blaga v namembno pristanišče ali nek drug kraj, včasih tudi uvozno carinjenje v kupčevi državi (prihod)

DPU (Delivered at place, Unloaded, Dobavljeno na kraju, razloženo)

DAP (Delivered at place of destination, Dobavljeno v namembnem kraju - navedeno namembno pristanišče)

DDP (Delivered duty paid, Dobavljeno, ocarinjeno - naveden namembni kraj)

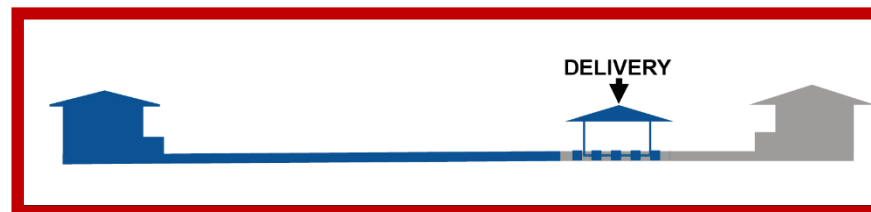

DPU Dobavljeno na dogovorjenem mestu, razloženo

DPU – Delivered at place, unloaded (Dobavljeno na dogovorjenem kraju, nerazloženo)

- Po DPU klavzuli **prodajalec dobavi blago na navedeni kraj (pomol, skladišče, kontejnerski terminal ali cestni, železniški ali letališki tovorni terminal), razloženo s prevoznega sredstva. Prodajalec mora blago tudi izvozno cariniti in plačati stroške, povezane z izvoznim carinjenjem, nima pa obveznosti uvoznega carinjenja, plačila kakršnihkoli uvoznih carin ali opravljanja kakršnihkoli uvoznih carinskih formalnosti.**
- Stranki po klavzuli druga do druge **nimata obveznosti skleniti zavarovanje, vendar pa je (zlasti z vidika prodajalca) blago med prevozom praviloma kljub vsemu smotrno zavarovati.**

V Incotermsu 2020 se ustvari nov Incoterm DPU (dobavljen na mestu, razloženo), ki nadomešča DAT (dostavljeno na terminalu). Ta sprememba kratic je preprosto preimenovanje, saj so obveznosti in funkcije obeh izrazov popolnoma enake.

Sprememba imena je utemeljena, saj blaga ni mogoče natovarjati samo na transportnem terminalu ali infrastrukturi (pristanišče, letališče, pristanišče itd.), ampak tudi na katerem koli drugem mestu namembne države, ki ima zmogljivosti za raztovarjanje blaga iz sredstev, na primer tovarne ali skladišča.

DAP Dobavljeno v navedenem kraju

DAP – Delivered at place of destination (Dobavljeno v navedenem namembnem kraju)

- DAP pomeni, da **prodajalec izpolni svojo obveznost dobave, ko je blago kupcu dano na razpolago pripravljeno za razkladanje na prevoznem sredstvu (se pravi nerazloženo s prevoznega sredstva)**. Prodajalec nosi vse nevarnosti in stroške v zvezi s prevozom do navedenega namembnega kraja.
- **Prodajalec mora blago tudi izvozno cariniti in plačati stroške, povezane z izvoznim carinjenjem, nima pa obveznosti uvoznega carinjenja, plačila kakršnihkoli uvoznih carin ali opravljanja kakršnihkoli uvoznih carinskih formalnosti.**

DDP Dobavljeno ocarinjeno

DDP – delivered duty paid (dobavljeno ocarinjeno - naveden namembni kraj)

- **DDP pomeni, da prodajalec blago dobavi kupcu uvozno ocarinjeno in nerazloženo s prevoznega sredstva, s katerim je bil v namembni kraj pripeljano.**
- Prodajalec nosi vse stroške z uvozom, pri čemer je mogoče nekatere (kot na primer DDV izključiti iz obveznosti prodajalca).
- Ta klavzula se uporablja za vse vrste prevoza.
  - prodajalec nosi vse stroške in tveganje v zvezi z dobavo blaga do namembnega kraja,
  - kupec mora prodajalcu na njegovo zahtevo, nevarnost in stroške dati vso pomoč pri pridobitvi vseh uvoznih dovoljenj ali uradnih potrdil, ki so potrebna za uvoz blaga.

POSEBNOSTI DDP

- **DDP not cleared for import.**

Ostale spremembe pri INCOTERMS 2020:

1. V Incotermsu 2020 je sprostitev blaga v tranzitu vključena prvič. Za slednje velja pravilo, da je odgovornost dodeljena tistemu, ki prevzame tveganje prevoza do kraja dostave. Zato v Incoterms EXW, FCA, FAS, FOB, CPT, CFR, CIP in DDP, kjer se tveganje prevoza prenese na poreklo (država prodajalca), kupec prevzame odgovornost pri carinskem tranzitnem carinjenju; nasprotno, pri Incoterms DAP, DPU in DDP se tveganje prenese na destinacijo (državo kupca), prodajalec nosi odgovornost.

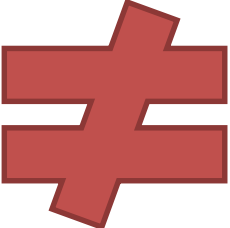
2. Bolj natančna razmejitev stroškov med prodajalcem in kupcem. Slednji so potrdili, da je prihajalo do sporov pri dodelitvi stroškov predvsem v lukah in namembnem kraju.

3. V Incotermsu 2010 se niso ukvarjale z odgovornostjo in stroški pregleda kontejnerjev. Le-ti so povezani s stroški ter tveganji zastojev/zamud.

Incoterms 2020 namenja tej nalogi več pozornosti.

4. Incoterms 2010 predvidevajo, da prevoz vedno izvaja logist. Incoterm 2020 pa navajajo, da prodajalec/kupec najame logista ali sam z lastnimi prevoznimi sredstvi izvede prevoz.

POMEMBNO

- ✓ jasno določiti Incoterms klavzule
- ✓ pri izbiri pomemben način prevoz
- ✓ prehod stroškov prehod tveganja